

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőséghez A. Lendva Tempométer, az előfizetési díjak, nyílterek és hirdetések pedig a kiadólap tulajdonoshoz Balkányi Ernő Fő-utca 19. küldendők.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Köziratok nem adtnak vissza.

DÉLZALA

Társadalmi, közművelődési és közgazdasági hetilap.
Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseik elfogadtnak:

Budapest: a Renter Gyűnökség és a Magy. Távir. Iroda, Eckstein B., Fischer A. D. és Goldberger W. A. hirdetési irodája. Bécsben: Mosse Rudolf hirdetési irodája.

A helybeli és járási hatóságok, az alsó-lendvai községi és körjegyzői egyesület, az „Alsó-Lendva-Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság” hivatalos közlönye.

Baross.

Lelekemelő ünnepély volt, melyet f. hó. 20-án Budapesten néhai Baross Gábor kereskedelmi miniszter szobrának leleplezése alkalmával, Hazánk kereskedelmi és közgazdasági képviselői rendeztek.

Méltó volt az ünnepély a főváros, méltó a nemzethez, mely nagyjainak dicsőítésévé önmagát tiszteli meg.

Kereskedelmi és közgazdasági kapacitásaink, az összkormány, a főváros számtalan egyesülete és óriási közönség lelkesült hangulata közben hangzott el Dániel kereskedelmi miniszter remekszabású beszéde dicső elődje fölött; melyben vázolni törekedett érdemeit a Halhatatlannak ki Széchenyi István óta példátlan odaadással és küzdelemmel bontotta reform-vaszóját a kereskedelem és közgazdaság összes ágazataiban, és a sikert amelyet minden létező munkádatlan munkásága, szilárd jellemme, nemes ambíciója által elérnie lehetett, hirdetni fogja a szobor — melyről utódja intésére a lepley lehullott!

Szegény nemesi családból származva proteció nélkül, méltányolt szorgalma, felismerés genitálitása, hajthatatlan jelleme útján emelkedett fel a legmagasabb polczra, melyet polgárember elérhet a — miniszteri székbe.

Magas állását ő nem hatalmának, hanem munkájának szervező.

Mint a közgazdaság legelső tisztviselője szabadságot érzett eszméi terén; mire oly régen vágyott a munkára teljes alkalmával. És ő dolgozott. Dolgozott ember feletti hatalommal, eszméinek érvényesítésén, felölelte roszortjának minden ágazatát, hogy a sivár rendszerből, melyben hazánk oly hosszú ideig trespedett új életerőt öntsön, hogy jelszava a munka magasabb és szélesebb körben eszméi hódítsin; dolgozott nem azért, hogy elismerést nyerjen, nem azért, hogy magasztaltassék, hanem, hogy hazájának, nemzetének közgazdasági és kulturális viszonyait oly magasra emelje mint lehet!

Nincs nagyobb érdem, mintha valaki felett működésének egyszerű vázolásánál dicsőbb nem mondhatunk.

Kellett-e Baross szobrának leleplezésénél életének egyszerű vázolásánál többet mondani?! nem.

A férfiú kinek egyéni magasztosságain egy ország csüggött, kinek nevét még életben a közbecsülés gloriája övezte, kinek reformterveit az egész világ lelkesült figyelemmel kísérel, és kinek érdemeit mindenki ismeré háládatos theina dicsőítésre.

Felsőrlajm-e érdemeit, melyeket rövid néhány évi működésével alkotott és most

mindnyájan öntudatlanul élvezünk? Nehéz feladat — megpróbálom,

Kereskedelmi és ipartörvényeinket a kor szellemében reformálta és kényes, legfontosabb közgazdaságunk létalapját képező problémát oly nemesen vezette be államéletünk szerveztetébe, hogy a félt rázkódást peszimizmusnak bizonyult.

Óriási államvasuti hálózatunk megalkotásában az ő egyéniségét tiszteljük, kivivta ezen megbámolt munkájával részünkre a művelt világ bámuló hódolatát, amely szíven átvette a nagy férfiú eleinte olyannyira becsmérelt, de később kitűnőnek bizonyult zóna reformát, mely kompozitívban ideális, eredményében pedig közgazdaságilag és anyagilag páratlan sikerültnék ismerünk.

Hazánk legtöbb ipar és gyártelpei neki köszönik létalapjuk, piacot szerzett áruiknak és ezáltal elérte azt, hogy ezen alkotásai révén ezer és ezer munkásnak kenyérkérdése oldatott meg.

Ő alkotta a munkástörvényt a kötelező munkásbiztosítást, a vasárnapi munkaszünetet és e tényei igazolják nemcsak gondolkodásának és szellemének tiszta visszatükrözését, — küzdelmet az emberi jogokért, teljes erélyével és hatalmával. Ha élte utolsó pillanatában a küzdelem reformjai vonultak el lelki szemei előtt, melyeket a társadalom proletárjaiért vívott, akkor kettőzöttlen bol-

TÁRGZA.

Katinka.

A „Délzala” eredeti tárgza.

Írta: LÉVAY BÉLA.

Hajnra járt az idő, amikor Pethő Miklós hazavetődött. Az öreg Pethőné a régi karos székben szundikálva várt szeretett fiára, s mint rendszeren, most is első gondja volt megkérdezni fiától, hogy micsoda úri nappal mulatott egyjött?

Visszafójtott lelékzetet hallgatta fiát. Akaratlan is utanozta gesztusait és segít neki a vetközénel.

— Pészgött ittnak, fehér keztyűs inasok szolgáltak fel. A háziúr maga kínálta a legfinomabb szivarjait s a kisaszonyok, — ah el sem lehet mondani, hogy mily kedvesek voltak.

— Talán sokat is táncoltál — felddi meg a gondos, szerető anya gyengéden s megtapogatta a meglágyult gallért és kezelte, miket Miklós gyors egymásutánban dobált le magáról. Azután lábujhegyen járva rakogetta el a ruháit, hogy az fel ne ebredjen, hisz oly édesen alszik a puha párnákon. Óvatosan megvizsgálta a tiszta függönyöket, nehogy a világosság idejekorán belopódzék fel felebesztetni, azután vizgávza beteszti az ajtót s rókión elidicseszkiz a kicsi eszedelényának:

— No megint kimulatta magát a nagyságos ur! . . .

— Talán bizony a kézfogója volt meg, — mondja az.

Az öreg nagyasszony mosolygott. No nem tudhatja az ilyen népség, hogy az uraknál nem szokás oly korán megházasodni. Az ő finom, sokat tanult fia csak nem veheti el a legelső leányt feleségül, aki az utjába vetődik.

— Igen, ugy mondják, hogy a Katinka kisaszonny veszi el a kasznárékat! . . .

De fel is pattant erre a nagyasszony:

— No hogy ilyet beszél a világ! Az ő fia, aki után valóságos úri kisaszonyok, méltóságos baróné leányai bolondulnak, elvegyen egy inemnonnan kerültek, aki fizetésért ütögeti a zongorát s a gyermekeket fésülgeti mindnap, no ez már megis sok . . .

A haragtól kipirosodott a nagyasszony arca, a keze pedig reszkett. Aztán a tyukoknak szórt ki tengerit, mert nagyon lármáztak s még fel találják kelteni szeretett fiát.

Pedig éhven volt már Pethő Miklós, álma nem tartott sokáig. Csak hogy épen behunyta a szemét — de a lelke ott járt abban a bódító édes világban, suhogó selyem ruhás asszonyok, karcsú szép leányok alakjai között. Finom parfümjök érezte az arcán, a kezén s míg szibádt tagjait egyengette, egyszerre csak eszébe jutott a nívósága s egyjűgyű felfogása, mikor még irtóztort el től a társaságtól. Azokat az időnként rávetett mosolyokat, ahogy les tudta felrengyarázni guynak, lenézésnek — mikor csak biztatás volt. Akkor még elkerölte, ha valahol meglátta őket, s meg a

gondolatából is kipurancsolta, ahol egyedül Katinka kisaszonny volt az ur. A szelid, széke Katinka kisaszonny, akivel órák hosszaiig elverselgettek s azon mulattak, hogy tulizótáltak egymást, — ki tud többet. A balladák kezdtek előbb; versenyt bírátk benne a rimeket, a verslábakat mint két két vitaközö diák. Utóbb rátértek az ábrándos dolgokra, kis kurta szerelmi versiké megkecokázatot Miklós, csak akkorát, mint egy fató só-hajtás. Katinka elpirult. Tavasz volt épen. Miklós tovább verselt; mindig nagyobb tüzzel; zavartan ugrott fel a leány s a kis leánykát keresni ment, pedig azok ott játszák a szomszéd bokor tövében, valamit árthatan csevegogart kimozva.

— Ej, ej, — hajolt feléjük — már hogy lehetnek maguk ily kegyetlenek!

Odahajolt Pethő Miklós is, s észrevette-e Katinka kisaszonny, vagy nem, — de bizony megcsokolta a kis rózsás füle hegyét, amely fölé olyan édesen kunkorodott a szép széke haját.

— Legyen a feleségem — suttogta rim és versláb nélkül; azonban még sem tudta biztosan, hogy meghallotta-e azt katinka. Annyi azonban bizonyos, hogy azóta másféle vitte szelényi a gyerekeket s két hónos hónap óta nem beszélt vele. Valamennyi bállo, hangversenyen pillanatra találkozt ténkitétek, de Miklóst épen akkor szöflötta meg valaki. Nem is volt egy percnyi ideje annyira elfoglaltak. Hol az egyik szép asszony, hol a másik hirt magához s a karcsú, finom kisaszonnyok édes papái veretették a vállát. Szinte szédült, hogy ennyire kitüntétek, s szerencsének

dognak láthatta és érezte magát szenvedési közben, mert érte, hogy mint a nyári nap letízve melegét, bizalmat és reményt terjesztett.

Fiume tengeri kikötőnk, mely hivatva van bennünk a világgal egybekötöni, számtalan hajózási vállalat megalkotójával nevet hirdet.

Ő vitte keresztül Európának tett becsületbeli ígretünk, a vaskapu világra szóló munkájának befejezését illetően, mely örökre büszkén hirdeti a dicső munkájának áldását.

Még számtalan munka alkotója volt a nagy férfi, ki városunkat vasúti vonalunk megnyitása alkalmával magas látogatásával kitüntette, ki hangya szorgalommal, vas érellyel, aczéllal jellemeztetett a hatáskörében pártatlan figyelmet tartott és mégis magának köztisztelet és becsületet szerezni tudott, kinek önzetlen, szépséges munkálkodását eléggé jellemzi a tény — hogy ez ki milliárdokra szóló üzleteket kötött, milliárdokra szóló munkálatokat vezetett, oly szegény, talán szegényebben hagyta kedveseit, midőn elfeledőző munkálkodása közben testi ereje, megtört munkáért küzdő lelkiereje szívósaosan: mint mikor először a közpalya rögös útjára lépett!

Dicső volt e férfi, korunknak szüksége van emlékének tisztelésére, hogy érzelemből töltött alakja példaként szolgáljon közéletünk munkásainak, hogy a hazát vezetőket ímelet nyerve: hozzá zarandokolva érezzék, hogy e sok viszontagságot átélt nemzet lelkeben lojalitása nagyjaiért még szent tűzünk lobog, lelkük reményétől duzzadjan, hisz nemzeti, mely így tiszteli nagyjait, szolgálni — nemes hivatás.

Uralkodónk jubileumi ünnepe.

Dicsőségesen uralkodó, a mi szerető királyunk, folyó hó 2-án ünnepelte fölszázados uralkodói jubileumát. E napon nem a történetünk emlékei ragadják meg lelkünket, hanem a mely tisztelet, az általvaló hódolat és rajongó szeretet az ember iránt, kit a Mindható a kimagasló polozra helyezett s a kit uralkodói s emberi ére nyei magasan, de magasan felül emeltek a mindennapi.

E napon a hü, lovgas magyar nemzet nem az uralkodói korszakának kezdetére tekint, hanem e nagy korszaknak arra az eseményeire, a melyek a király szívét a nemzet lelkevel egybeforrasztották.

Tehát a midőn e napon Magyarország minden hü fiának hála kel ajkain s ünnepet ül, nem

veszik, ha közéjük megy. Belepirult az areza a dicsőségbe, a szemei csillogtak. Oh ezért az élvezetért százaszoros köszönetet mondhat a kegyelmi tanulásban előtűnt esztendőnk, melyek felémelték ide, erre a polozra, hol „te”-nk szoblatja az alispán fiát, s bohókás, kaezagató játek közben föloriag is kezében tarthatja a mágus kisasszonyok puha, fehér kacsóit.

Ilyenkor sajnalt szegény Katinkát, aki egy apró asztalnál ült, közel az ajtóhoz s le tudta olvasni szép arcáról, mely unalmas neki hallgatni a svány segédjegyző esztien bókjait. Ittőbb elfeledkezett róla. Elkábult karsu, igazé „ténözönösé” röpködő, illatos eszpikéttől. Ez lesz nekem való, ismételtette magában s tovább füzte gondolatait:

— Nem hiányzik befőle szemem, előkésőbb, pénz. Olyan, mint a fetteve nemelt büszke, szép virág, aranyos állványon, drága meivoltja vázában. Sietve felöltözött, mert tíz órára elgérkezett, ép oda — hozzájuk.

Könnyű csengős szánka állott meg a ház előtt.

— Tehát még érte is küldtek!

— Az öreg nagyszonyy tipegett be.

— A bundát is magadra vedd, fiám! Csak

siess, alig állnak már a lovak.

Elegánsan az ülésbe vetette magát Miklós, A drága télikabátja gallérját feltúrte egészen a füleig.

napot, nem évfordulót, sem eseményt nem ünneplünk, hanem ünnepele halat zengünk a Gondviselőnk, ki ezt a királyt adta nekünk és hosszú életet adott neki, hogy népét boldogíthassa.

E jubileumi ünneppon melyen erözök a szent kapesot, melyet a szeretet és e bizalom fűzött össze a dicsőségben uralkodó magyar királyt, a mindenkori hasúgét, önfeloldozást, szeretetet és hódolatot tanúsító magyar nemzetet. És ezen ünnepi napon, minden magyarnak hó fahasza száll ég királyához, hogy tegye boldogga a magyárk királyt s tartsa meg sokáig mindnyájunk boldogságára.

Uralkodók — Ó felsége I. Ferenc József, ezernyöcszázegvennyolcz december 2-án Vik Ferdinand Ausztria császár és magyar király, lemondása után lepett a trónra. A trón változással a magyar nemzet elvesztette alkotmányát s erős barezót vívott, annak visszaszálításáért.

Tíz hosszú esztendőig kellett a magyar nemzetnek várnia, míg 1859-ben az uralkodó alkotmányt adott népeinek, a gyászos olasz háboru után. Az új alkotmány 1861. február havában hirdettetett ki. Azonban ez még nem elegendte ki a nemzetet s Deák Ferenc által a magyar alkotmányt s 1848-iki törvények helyreálítását sürgette; bár eleinte eredménytelenül, míg végre Deák Ferencnek nagyhatalu s öszinte szavaival utól, Ó felsége az 1866-iki porosz háboru után, visszalátta a magyar alkotmányt és az 1848-iki törvényeket; az ország kormányát pedig újra felelős miniszteriumra bízta.

Miután pedig Deák és Andrássy nagy bölcsességgel befolyásolt az Ausztriával való ügyek szerencsésen elintéztettek, Ó felsége I. Ferenc József 1867. július hó 8-án Budán a nemzet nagy lelkesedése mellett Magyarország királyává koronáztatott. A magyarok mindenkép, de különösen az 1867-ik koronázás után húggel ragaszkodott feleik királyához. Bölesen uralkodó nagy királyunk ezt jól tudja s búszke is az ő nagy nevére.

Trónra léptének ötvenedik évfordulóját pedig a magyar nemzet is ünneppelével ül meg széles e hazában, a hol is mindenfelé hálaadó isteni tisztelet s ünneppelnyességek hirdetik a nagy nap jelentőségét, s mely napon öszoolvadva száll fel a magyar nemzet hó imága a magasa, hogy áldja meg a Mindentelőt a jó és nagy királyt. Mert az ő élete és boldogsága, nemzet élete és boldogsága.

UJDONSÁGOK

Tisztolattal kérjük t. előfizetőinket az előfizetés megújítására és a hátralékok beküldésére.

Olvasóinkhoz! Miután lapunk ez évi III-ik negyede e hó 15-én már lejárt. Tehát ez alkalomból kérjük igen tisztelt helybeli, de különösen vidéki t. olvasóinkat és előfizetőinket az előfizetés megújítására és a hátralékok pontos beküldésére, nehogy a szeptküldésnél fennakadás történjék.

Apró hópókák kavargatok a levegőben, tal a erdőn zuzmarásan borultak össze a fak galjai. Futott a szánka, s Miklós szíve annak sebesben dobogott, minél inkább közeledtek ahhoz a verandás, kastélyszertü házhoz, honnan messzire kihallatszott a zene.

— Ez előszobában Pethó Miklós maga vetette le a télikabátot, mert a két nás bent volt elfoglatva. Jöködvi zsongbas hallatszott ki, s az ajtóhoz közel tisztán kivetette Miklós az edes leány hangját, mely belerendezett szíve melyébe.

Az úr kisasszony beszélt:

— De ha erővel azt akarják . . . S én most legalább százaszoros mondom magának, hogy nem szeretem Pethó Miklóst. De meg unszaj tenni. Mikor lesz meg magából valami, edes lelkem. Igen a felesége leszék Pethó Miklósnak s nem-e érdekesebb maga előtt is egy asszony . . .

Édes szótogásba fut a szava s Pethó Miklós nyugodt légnával vette fel kabátját, s neki vagy a keszony gyaloglóronak. Mire kifordult a kapun, fehér volt a kabátja s a sűrűn eső hópelyhek csakhamar eltakarták alakját.

. . . Ezért történt aztán, hogy a tanult, művelt Pethó Miklós mégis a szegény Katinkát vitte haza, aki csak egy az utjába vetődött.

Hálaadó isteni tisztelet. Alsó-Lendva város is, Ó felsége, a dicsőségesen uralkodó magyar királyunknak 50 éves uralkodásának jubileuma alkalmával; hálaadó isteni tisztelettel ünneppelt tartott. A hálaadó isteni tisztelet d. e. 9 órákor tartatott, a római katólika plebánia templomban. Az isteni tiszteleten részt vettek; az egyes hivatalos testületileg, ugy az egyes tanintézetek tanulósga, tanárik vezetése mellett.

Hivatal vizsgálat. Csertán Károly zalavármegye alispánja a mult hét folyamán városunkban s vidékén tartózkodott, hogy az alsó-lendvai járás szolgabírói hivatalát, egy a helybeli valamint a bagonyai jegyzőség ügykezelését átvizsgálja. Zala-vármegye alispánja, mindenütt a tapasztalt rend felett elismerését nyilvánította.

Egyházmegyei hír. Vinhofer Dezső zalaezerségi segédlelkész Salomavára, Czumpon Ferenc salomvári segédlelkész Nagy-Lengyelbe plebánossá kinevezettek. Nemeth Géza szepetneki segédlelkész hasonló minőségben Zala-Egzerség helyezettelt át.

Elítelt plebános. Jurák Zvoimir vizszentgyörgyi plebános, a Lepsényinek egyik felesküdtött hiv uszállyhordóját, ez a lelkes honfi, a kinek az Isten szent ígét kellene csak mindig hirdetni, felbuzdult politikai szereplésével a mult év október 25-én odakerült a vádlottak padjára. A helybeli ügyészeg vallás és annak szabad gyakorlata, valamint politikai igazítás vétségéért emelt vádat a néppárti igaz bíráló ellen, a törvényszék azonban felmentette, csak egy kis dorgatóriumban részesítette a plebános urat. A pécsi királyi tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Jurák Zvoimirt két havi fogházra és a felmerült költségek megterítésére ítélte el. A kuria helyben hagyta ezt. Szerdán olvasták fel a vádlott előtt a kuria ítéletét.

Felhívás. Azon állításkötelesek, kit 1878., 1877. és 1876. évben születtek, felhivatnak, miszerint tartózkodási helyükre nevez illetékes községi avagy körjegyzői iródban 100 ftig terjedő penzbüntetést terem mellett — az nijnöcz öszzeírasi lajstromban leendő felvetelük végett — halladéktalanul jelentkezzenek.

Új vasut a vármegyében. A kereskedelmügyi m. kir. miniszter Barthalos István pápai ügyvédnek előmunkálati engedélyt adott a magyar királyi államvasutak Körmend állomásától Nádásd, Rímány, Hásghaj, Zala-Lövő, Kálofca és Baksa, esetleg Nova irányában a Dunától h, e. vasutak Csömödér, illetőleg Redies állomásáig, valamint Zala-Lövőtől Cseb, Salomavár, Felső-és Alsó-Bugod, Apafca és Andrásrhida irányában, a deli vasut Zala-Egerszeg állomásáig, ugy szintén Rímánytól Nagy-Rákos, Ori-Szent-Peter és Mura-Szombat érintéssel, Radkersburg felé az ország határáig vezető gőzmozdonyu h. e. vasutára.

A vármegyei tisztí nyugdíjalap segélyezését határozta el a vármegye törvényhatóság bizottsága folyó évi május hó 2-án tartott rendes közgyűlésen 1/2-0-os megvártó pótló kivételével. A közgyűlésnek ezt a határozatát a m. kir. belügyminiszter jóváhagyván, a folyó évi december hó 12-én tartandó rendes törvényhatóság bizottsági közgyűlésnek egyik tárgvát az 1890-ik évré 1/2-0 vármegyei pótló kivétel felett való intézkedés fogja képezni.

Állatok helyőzése. Az állatoknak törzskönyv sűtővással való helyőzéseből származó károsodás megállítására céljából a földmivelésügyi miniszter engedélyt adott ki, hogy a gazdalközönység felvilágosítsák, az állati börtönek ezen eljárásból eredő érték-csökkenése felől és figyelmeztessenek a tenyésztő gazdákot, hogy jövrőre a tűzesszával való helyőzést teljesen mellőzzék, vagy pedig azt a törzs helyett az állat szarván, esetleg álkapszán alkalmazzák.

Gazdasági vandortanórok. A mezőgazdasági szakismeretek terjesztése érdekében a földmivelésügyi miniszter gazdasági vandor szaktanórokat nevezett ki és pedig Czeglédy Tivadart a tejgazdasági szakra

Kapovár székhellyel; Abonyi Károlyt a szövetségi szakra Nyíregyháza, Csérei Lajost a komlói-termelési szakra Szegevár, Fűedy Lajost a bormetelési szakra Liptó-Szent-Miklós, székhellyel. A vármegye alispánját felhívta, hogy e vándortanárok működésükben támogatni sziveskedjenek. Csértán Károly, vármegyei alispánja, már ez irányban a szükséges intézkedéseket a járáros és a rendezett tanácsú városok hatóságai útján meg is tette.

A koronás hitelesítés. A 31.482. sz. miniszteri rendelet értelmében az 1899 évi január hó 1-vel az ugynevezett korona-hitelesítés életbe lép. Figyelmeztetjük a vendéglőket, kávéházakat és pálinka-merőket, hogy az üzletükben használt palackokat és poharakat az előírt hitelesítéssel lássák el. Akik ezt elmulasztják, azok kihágást követnek el s a mértekek elkövetésén kívül szigorú büntetés is kapnak. Hitelesítés a más mértekhitelesítéssel megbízott hivataloknál történik.

Felfüggesztett jegyző. Somogyi József nyírádi körjegyző fellettes hatóság a község lakossága kárára elkövetett visszaéléseket és károsításokat állásától felfüggesztette, helyettesül Szemző Gyula sümeg-nihályfalvi segédjegyző nevezetett ki ideiglenesen.

A hivatalos ázsói. A vámilletékeknek ezúttal történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő arany árkeletpótlék 1898. évi december hóra tizenkilenc és fél (19½) százelekre állapított meg.

Rózsaszínű bankjegyek. A rég kimúlt, kopott egy forint után most végre kivonják a forgalomból több megmaradt papírpénzt: az öt forintos, tíz forintos, ötvenes, százast, az ezrest. Helyette az Osztrák-Magyar Bank előkelei művészekkel rajzolt minták után szép világos rózsaszínű bankjegyeket nyomtatott, melyek kitűnően sikerültek. Az új bankjegyek külseje igen csinos és a többi követelményeknek is minden tekintetben megfelel. Az értékek az egyes tartományok nyelven vannak jelezve nyolc dreszközben. Először eszt, azután lengyel, olasz, szlovén, horvát, ciril, román és végül rutén nyelven. A másik oldalon van azután a tiszta magyar szöveg.

Az újságírói sorsjáték főnyereményei. Pár nap óta ritka szép látványosságban gyönyörködhetnek a Kossuth Lajos-utczán járó-kelek. Ez az újságírói sorsjáték kezességének kettős királata, melyben ki vannak állítva a Budapesti Újságírók Egyesülete által rendezett sorsjáték főnyeremény-tárgyai A sorsjáték-bizottság, mely magát kiegészítette Radisch Jenővel az orsz. iparművészeti múzeum igazgatójával és Keszler József dr. tanárral, Jeszenszky István dr. kir. közjegyző jelenlétében vizsgálta meg a sorsjáték kezelősege által beszerzett nyere-mény-tárgyakat melyek egytől-egyik Bachruch cs. és kir. udvari szállító ékszerész hírneves műhelyéből kerültek ki. A 100, 000 korona értékű főnyeremény pompája, szépsége művészi kompozíciója valóságos meglepte a bizottságot, s a szakértők gondos megvizsgálás után konstataáltak, hogy értékre nézve is teljesen megfelel a megszabott föltételeknek. Ez a főnyeremény egy egész ékszer garnitúra, mely gyémántokkal és hatalmas drága-gyöngyökkel kirakott diademből, nyakékből, karpereczből, mellből, fülbevalóval és egy gyűrűből áll. Olyan ékszerek, amiket bármelyik fejedelem is büszkén viselhet. A 20,000 koronás főnyeremény egy pompás gyémántokkal kirakott nyakék és fülbevaló. A bizottság arra vonatkozólag is konstata-talta, hogy egy ötvös-művészeti szempontból, mint értékére nézve egyformán megfelel a föltételeknek. A bizottság ezen kívül a többi nyere-mény-tárgyat is gondosan megvizsgálta, s valamennyire nézve a legkedve-zőbb véleményét mondotta ki, amit azután a jelenlevő kir. közjegyző jegyzőkönyvbe fog-lalt. A nyere-mény-tárgyaknak állandóan csak a bűmálója. Főképp az esti órákban, amikor pazar villamos világítás mellett valóságos

káprázatos látványosságot nyújtanak. A sorsjáték első húzása már január 4-én megtar-tatták a vígadó nagytermében, s így a közön-ség jól teszi, ha mielőbb ellátja magát sors-jegyekkel, annyival inkább, mert innen-onnan elfognak, olyan nagy a kelendőségük. Minden sorsjegy ára csak 50 kr, mind a hat húzásokon játszik, s így egy sorsjegyre hat nyere-mény is lehet csámolni. A sorsjáték kezelősege kötelezi magát, hogy a nyere-mény-tárgyakat, ha a nyerő fél kívánja, 20 százalékos levonása mellett készpénzzel vissza-váltja.

Iskolásfiúk hadihajója. New-York-ban már elkészültek az „American Bey” nevű hadihajói tervei, melyet egészen az amerikai iskolásfiúk gyűjtötte pénzéből épí-tenek. Ez lesz a világ legnagyobb hadiha-jója. Ezer láb hosszú lesz, míg az Egyesült-Államok eddigi legnagyobb hadihajója 368 láb hosszú és 277 láb széles. Befogadási képessége 48,410 tonna. A kolosszust örán-kint 40 csomó sebességgel, nyolc csavar fogja mozgásba hozni. Minden tornyában nyolc 24 hüvelyes ágyú lesz és azonfölül is óriási ütegekkel s többek közt olyan nagy ágyúkkal felszerelve, melyek 23 mért-földnyire még egész bizonyan találják. A nagy, 24 hüvelykes granátok pusztító-képe-sége retelencek. Egy ilyen golyó száz láb mély gödört képes vájni és egy 94 láb vastagságú kőfalat is átütne. A hajó testét 36 hüvelyk vastag, a tornyokat 44 hüvelyk vastag páncéllal borítják. Ezenkívül lesz a hajón egy hüvelykes távész, 2 hadiléggömb, 2 víznyomá-sú gép, 2 óriási daru, 2 tenger alatt járó csónak, rengeteg olajmennyiség a vízharzó hullámok lecsillapítására és 25 tonna füstnélküli kőszén. A hajóóriás, melynek személyzete 2500 emberből és 170 tisztből fog állani, 20 millió dollárba fog kerülni.

T. olvasóink figyelmébe ajánljuk Serényi budapesti hírneves órás és éksze-rész hirdetését, mert e megbízható czég vidéki rendelésekre különös gondot fordít.

Szülőgazdák figyelmébe. A földművelésügyi minisztérium a Földmivelési Értesítő f. évi 47-ik számban közli a hazai szülőbirtokosoktól eladásra bejelentett fajliszta és peronospora-mentes európai és amerikai fajlajza szülő-vessző-és szülőajtvány készleteket azzal a megjegyzéssel, hogy a bejelentők arról, miszerint az általuk eladásra bejelentett szülőves-ző-és szülőajtvány-mennyiségek a minisz-terium által kibocsátott szülővessző-és szülő-ajtvány-fizelő szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelnek, anyagi felelősséget vállaltak. Várme-gy-ünk területén ilyen szülővessző-és szülőajtvány készletek eladás vegett bejelentettek s így azok náluk kaphatók: Arthen József (Káptalan-Tóti u. p. Gulács), Balog Gyula (B. Henye u. p. Köves-Káll), dr. Bardó György (Sümegh) Berger Jakab (Tapolca), Berényi Jenő (Szent-Groth), dr. Csányi Gusztáv (Koszthely), Friedrich Károly (Káptalan-Tóti), Gazdasági tanintézet (Keszthely), Herteleny Ferencz (Lencseze-Tomaj), Kovács András (Köves-Káll), Levinstein Miksa (Köváro-Örs), Meszáros Gábor (Káptalan-Tóti), Nemeth Zsigmond (Szent-Groth), Schölez Károly (Szt.-Groth), Szalay Bálint (Káptalan-Tóti), Varga Károly (Szent-Groth), Vastagh János (Tapolca).

A lokomobil- és cseplőgépezekék tanfolyama az állami felső iparisiskolaiban (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. szán alatt (jövő évi január hó 2-án nyílik meg s ápril hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmozdonyok, lokomobilok és a cseplő-gék szerkezete és kezelése fog tanítani. Tanulók felvételére a 18 éleveséket betöltött, irni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépvárak főbb munkásai továbbá gazda-destiek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők ér-kelesi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezen kívül, ha munkában állnak, a munkaadótól kiállított munkabizonyítványt, ha nem állnak munkában, munkanövényt tar-toznak beuytatni. — A tandíj 8 ft, amit a be-

iratkozás alkalmával kell fizetni. A beiratások f. évi december hó 15-ik napjától 21-ik napjáig tartanak az intézet helyiségében. Vidékiek a tan-dij beküldése mellett levelben is beiratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ik napján kell személyesen megjelenniük az intézetben.

Ipari árcsarnok Szarvason. A hét elején nyílt meg Szarvason az ipari árcsarnok, melynek az a czéja, hogy míg árcsarnokról Szarvas és vidékének iparát be-mutassák, az iparosok készítményeikre elő-leget kaphanak. A város áldozatkészsége mellett a kormány is 6400 forintot állam-szegéllyel tette lehetővé az intézményt. A megnyitás minden ünneppélyességgel nélkül történt. A csarnoknak, mely ingyenesen te-kinthető meg, első nap is sok látogatója volt s különösen meglepte magukat a szarva-siakat is, hogy minő fejlett iparuk van.

Közgazdaság.

Jó tanácsok kis gazdáknak.

Annak a nagybirtokosnak a ki nagy kiterjedésű földek felett rendelkezik, nem épen élet-bevágó kérdés, hogy valjón 6 vagy 10 q. bñzát arány-e holdnak. A kisgazdának azonban aki csak néhány hold földdel rendelkezik nagyon is fontos életbevágó kérdés, hogy mennyi földet teremjen földeje, mert ha bizonyos minimummal kevesebbet terem, nem képes adóját fizetni talán maga is chezni kenytelen. Hogy pedig talajja bőven teremjen, arra elkerülhetetlen kellek, hogy azt jól megmivelje, s hogy bőven legyen trágyázva. Megmivelés alatt a gyakorl és mély szántást értjük, no meg ha szükség is, a kapálást. Vetés előtt minden talajt leg-alább kétszer, de sőt háromszor kell szántani A gyakorl szántás által porhanyitjuk a talajt s ez által tesszük termékenyebbé, írjuk a gyomot, pusztítjuk a gazdának földben előzőkő ellenségeit. Az ugar szántással évről-évre erősük, valamivel melyebbre az éket, persze ezt csak úgy tehetjük meg, ha ökreinket jól tartjuk. A mélyebb szántás által nagyobb talajreteg van kitéve az időjárás el-mállasztó hatásának s így vastagabb földreteg fog a növény gyökerezésének rendelkezésére állani.

Trágyázás és pedig gyakorl trágyázás a más-dik előfeltétele a jó terméshozamnak. Mennél több tápláló anyagot szállítunk a trágyával a földre, annál nagyobb termésre számíthatunk. A trágyázás teren kétségben kívül az állattrágya játsza a legfontosabb szerepet s ezért minden gazdának kötelessége sok és jó minőségű trágyát termelni, s különösen gondot kell fordítani arra, hogy a trágya legértékesebb része, a big ürék, ne men-jen kárba, ezt tehát fel kell fogni, s tette a trágyát időközönként megőntözni. A kihordással pedig kü-lönbösen arra kell vigyázni, hogy a trágya ne álljon kupaczkokban, mert különben a kupacz helyén a kupacny annyira kövér lesz, hogy megdől, míg egyeből viszonylagos marad. Kihordás után azonnal el kell egyenlősen terelni, ha kilugodzik az es baj, mert a kioldott anyag úgy is alatta levő talajba viszi a víz. Csak azután persze az állattrágyával se jó a tulajdonságok, különösen, ha a talaj különben is kövér — humusz-dus. Tudvaleg az állattrágyával nagyon megkövéri-tett talajon a buza megdől, a szem visszamarad. Az ilyen földekre azután már nem istálló, hanem ásványi eredetű trágya kell, minő a szuperfoszfát, mely megerősíti a földet s kitűnő termővé teszi azt. Az eféle szuperfoszfátnak nevezett ásványi trágyából egy magy— holdra 120—150 kg szokás hinteni, amelynek használatá nagyon kifelté magát, mert sokszor különösen az ilyen talajkövér, igen humusz-dus földeknek meg is kétszerezzi a termést.

Végre a harmadik kellék jó termések elő-érésére a tiszta és jó minőségű grommentes mag. A mag tisztaságára pedig szintén nem feketnek a kis gazdák elég súlyt, s többnyire csak úgy rostellatásul vetik azt el. Pedig azt nagyon sze-pen kell tisztítani! Vetés előtt hogy egyetlen grom-mag se maradjon benne, mert a grom na-gyon hamar elhalhatmasodik s elvonja a mivelti ügyvény elől a talajban levő tápláló anyagot, bo is arnyekolja s így természetesen visszaveti ezt.

